

Одночасна оцінка ступенів впливу всіх досліджуваних факторів

Фактори	Ступінь впливу	Вірогідність
Господарство	0,040	0,663
Сезон отелення	0,045	0,989
Рік народження	0,041	0,940
Жива маса у віці 6 місяців	0,025	0,999
Квадрат живої маси у віці 6 місяців	0,022	0,992
Жива маса у віці 12 місяців	0,036	0,999
Квадрат живої маси у віці 12 місяців	0,033	0,999
Жива маса у віці 18 місяців	0,016	0,978
Квадрат живої маси у віці 18 місяців	0,020	0,990
Господарство×рік народження	0,026	0,712
Господарство×сезон отелення	0,098	0,075
Сезон отелення×рік народження	0,102	0,958
Модель	0,484	0,999

$$R^2=0,484; R^2_{adj}=0,302; P>0,999$$

Цікавими є характеристики спільного впливу сезону отелення та року народження. При вірогідному рівні значимості ($P=0,958$), ступінь впливу цього фактора складає 10,2%, що свідчить про велику роль комбінацій сезону та року для молочної продуктивності.

Таким чином, за допомогою розробленої моделі прогнозування надою можна описати 48,4% варіації надою за першу лактацію.

Провідну роль при прогнозуванні за допомогою цієї моделі відіграють легко контрольовані і конкретні фактори живої маси телиць (ступінь впливу 15,2%, вірогідність 0,978-0,999) і сезону отелення (ступінь впливу 4,5%, вірогідність 0,989).

УДК 636.4.081.082.11

М.П.МИХАЙЛОВА

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВЕДЕННЯ СВИНЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ СТЕПОВОЇ РЯБИ ПОРОДИ

Інститут тваринництва степових районів ім.М.Ф.Іванова «Асканія-Нова» УААН –
 Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства

Українська степова ряба (УСР) порода свиней затверджена у 1961 році як планова для чистопородного розведення та промислового схрещування у південному регіоні України.

Тварини цієї породи характеризуються міцною конституцією, довгим тулубом, добре виповненим окостом. Жива маса дорослих кнурів 320-330 кг (max – 440), довжину тулубу –180-185 см (max – 200); маток – відповідно 240-280 кг (max – 385) та 160-165 см (max – 187), багатоплідність 10-11 поросят (max – 22).

М'ясо ніжне, смачне, соковите, з добрим співвідношенням триптофану та оксіпроліну (БЯП – 8,6-10,4). При м'ясній відгодівлі маси 100 кг підсвинки досягають у віці 180-185 днів із середньодобовим приростом 700-750 г, витратами корму на 1 кг приросту 3,6-6,9 корм.од. Тварини адаптовані до жаркого, сухого клімату (влітку не зменшують приросту).

Багаторічна селекційна робота з породою здійснювалася під методичним керівництвом наукових працівників ІТ «Асканія-Нова».

Племінні господарства – держплемзавод агрофірми «Асканія-Нова», племінні ферми КСП «Південне» Запорізької, «Таврія» та «Степове» Херсонської областей.

Генофонд породи представлений 10 лініями кнурів та 24 родинами маток. Кращими з них є лінії Радія 1985, Реала 861, Рябого 157, Рижого 1317, родини Ретивої, Рижої, Ромашки, Реальної, Ради, Рекордної.

Характерною ознакою породи є знижений рівень поліморфізму В-системи груп крові, майже повний мономорфізм за алелем D^B та висока порівняно з іншими породами концентрація алеля F^a (0,475). Останній, очевидно, пов'язаний з адаптивними якостями тварин породи.

Унікальне поєднання біологічних та господарсько корисних ознак породи з особливою гостротою ставить питання її подальшого удосконалення і, особливо, збереження генофонду.

Економічні негаразди в Україні за останні роки поставили під загрозу весь національний генофонд порід свиней. Але особливо відчутно це для порід локальних, до яких відноситься УСР порода.

Оновлення та збереження генофонду породи буде проводитися на основі інтенсивного використання кращих синів та онуків сучасних лідерів породи шляхом цілеспрямованого формування бажаних генотипів з використанням методів популяційної та імуногенетики.

Основним методом удосконалення УСР породи буде створення внутрішньопородної генетичної диференціації її заводських ліній.

Для більшої гетерогенності у породі доречно створення ліній на основі інтродукції нового генетичного матеріалу, близького до УСР породи за типом та напрямком продуктивності (зокрема, прилиття «крові» миргородської породи). Це дозволить зберегти фенотипову схожість помісей і одержати із генетично різнопорідних джерел досить контрастні пари алелей, здатних проявити ефект зверхдомінування і, таким чином, сприяти підвищенню продуктивності нових генотипів.

З метою збереження генофонду плануємо кріоконсервацію сперми кращих кнурів-плідників, організацію нового племінного репродуктора.

Для збереження генетичних ресурсів і раціонального використання їх у майбутній селекції необхідно прийняти закон про охорону, відтворення і використання генофонду малочисельних порід тварин. Зараз ця проблема особливо актуальна. Актуальність питання зумовлена не тільки реальною загрозою зникнення генофонду локальних порід, але як зазначив у 1996 р. акад. Созінов, втратою можливості відродження власної аграрної науки у майбутньому в зв'язку зі зникненням унікального селекційного матеріалу.